

Raportti NOBAB:n Yhteistyöseminaaripäivästä Kuopion yliopistollisen lastenklinikan kanssa 2.12-05.

Kuopiossa kohtasivat teoria ja käytäntö.

Päivän aluksi kuulumme VTT Kaija Hännisen väitöskirjatyöhön perustuvan luennon ensitiedon merkityksestä vanhempien näkökulmasta, kun vastasyntyneellä havaitaan vamma. Alustus antoi hyvän pohjan muille luennoille painottaessaan tiedonannon merkitystä ja tiedon sisältöä kyseisessä erityistilanteessa silloinkin kun varmaa tietoa ei vielä ole. Saimme muistutuksen myös läsnäolon ja todellisen kohtaamisen merkityksestä. Yksinkertaistettuna ensitiedon voi määrittellä kuudella T:llä: Tieto, Tunne, Tuki, Toivo, Toisto ja Toimintaan ohjaaminen. Vammaisenkin lapsen syntyessä vanhemmille on tärkeintä lapsen syntymä. Kun ensitieto välitetään työntekijöiden ja vanhempien välisessä avoimessa dialogissa, työntekijällä on mahdollisuus nostaa ensisijaisesti lapsi esiin vammaa korostamatta. Todellisessa läsnäolossa, kun työntekijät ovat kokonaisvaltaisesti ajatuksineen tilanteessa mukana, korostuu sanaton tuki ja kiireettömyys. Hännisen mukaan tällä on vanhempia, mutta myös työntekijöitä voimaannuttava vaikutus.

Toisena luentona kuulumme KM Briitta Hiitolan kattavan esityksen valmistamisen haasteista ja miten valmistamisen merkitys on vuosien kuluessa kehittynyt. Todettiin, että edelleen on kehittämistä. On tärkeää informoida lasta ikää vastaavalla tavalla, ei riitä, että vain vanhemmille kerrotaan tulevista toimenpiteistä ja tutkimuksista. Potilasta ei aina muisteta valmistaa riittävästi. Ja myös vanhemmille voi konkretisoida uusia asioita havainnollisesti. Esim. Englannissa oli teho-osaston aulaan laitettu keskoskaappi jossa nuken avulla havainnollistettiin vanhemmille, mikä heitä odottaa kun he tulevat kohtaamaan lapsensa ensimmäisen kerran osastolla kaikkine letkuineen ja laitteineen. Toinen mieleenpainuva helposti toimitettava apuväline lapsen valmistamisessa oli Briitan kertoma tikiinpoisto kalenteri: lapselle piirretään taulukko josta ilmenee kuinka monta päivää on tikiinpoistoon. Lapselle hahmottuu ajan kulku.

Iltapäivällä kuulumme esityksen Nallesairaalaan, joka on toteutettu yhdessä opiskelijoiden kanssa. Sen idea on tutustuttaa päiväkotilapset sairaalahoitoon roolileikin ja sairaalaympäristön esittelyn avulla. Lapset saavat tuoda jonkun lelunsa tutkimuksiin ja hoitoon Nalle sairaalaan eli KYS:n Uppo-Nalleen. Itse he esittävät lelunsa isää tai äitiä. Sairaalaan lapset tutustuvat moneen toimintapisteeseen hyvin konkreettisesti. Sairaanhoidon opiskelijat esittävät joko lääkäriä tai hoitajaa. Projektin tavoite on vähentää tai lieventää ennaltaehkäisevästi niitä pelkoja joita lapsilla voi olla sairaalassa tehtäviä tutkimuksia tai hoitotoimenpiteitä kohtaan. Tätä ideaa kannattaisi varmaan toteuttaa ja käyttää hyväksi myös muissa sairaaloissa. Toimintamalli on loistava.

Operatiivnen yksikkö esitteli CD:lle tekemänsä osaston esittelyohjelman, jossa seurattiin potilaan hoitopolkua ilmoittautumisluukulta leikkaussaliin ja lopulta taas kotiutumista. Tämä on varmaan tulevaisuudessa lisääntyvä ohjaus ja valmistamismuoto joka on myös lapsista ja nuorista puhutteleva ja motivoiva ja helppo tapa oppia.

Saimme kuulla luennon näyttöön perustuvasta vanhempien ohjauksesta reumapoliklinikalla. Reumahoitaja Tuula Marjoniemi oli tehnyt kyselyn perheille saamastaan ensitiedosta lapsensa reumasta. Tämän kyselyn tuloksena on ensitieto-teemapäiviä alettu järjestämään useammin ja erillisiä ohjauksikäyntejä fysioterapeutille ja sosiaalityöntekijälle. Yhteistyönä sairaanhoidon opiskelijoiden kanssa syntyi reumapoliklinikan odotustilaan kansio, jossa esitellään kuvien kera moniammatillisen työryhmän toimenkuvat. Lisäksi siinä tavallisimmat reumatutkimukset/toimenpiteet havainnollistetaan valokuvien avulla.

Oli erittäin innostavaa kuulla myös kuinka KYS:ssä satsataan nuorten hoitotyön kehittämiseen ja miten nuorten mielipiteitä on kuultu. Nuorille oli tehty omia nurkkauksia internetyhteyksineen. Koulutuspäiviä oli asiantimoilta järjestetty opintopäiviä joissa draaman avulla oli harjoiteltu nuorten kohtaamista. Nuoret arvostavat suoruuksia, hienotunteiset, asiaa kiertelevät kysymykset eivät tuota tulosta kun yrität esim. selvittää nuoren suhdetta alkoholiin tai tupakkaan.

Paino-ongelmat ovat lisääntyneet huomasti myös lapsilla. Ennen 2-tyypin diabetes oli lihaviin aikuisten ongelma, mutta tänään sitä esiintyy jo nuorillakin lapsilla. Ennaltaehkäisy on valttia. Kasvukäyrä on työkalu, jonka avulla voidaan todeta painossa tapahtuvat riskimuutokset jo varhain. Paino-ongelmaisen lapsen hoito vaatii koko perheen sitoutumista ja elämäntapa muutosta. Ilman motivaatiota muutosta ei tapahdu.

Oli mielenkiintoista nähdä kuinka yhteistyö toimi hyvin AMK:n ja lastenklinikan kanssa. Kolme opiskelijaa oli tehnyt opinnäytetyönään lekkisermin joka inspiroi sairaalaleikkeihin siihen kuuluvine ”hoitoväline-työkalupakkeineen” ja asuneen. Sermissä oli kiinnitetty huomiota myös turvallisuusseikkoihin mm. palamattomissa kangasvalinnoissa.

NOBAB esittäytyi koulutuspäivän alussa. NOBAB:n standardit esiteltiin ja toiminnasta kerrottiin. Jaossa oli myös NOBAB:n uudet esitteet ja julisteet. Koulutuspäivä koettiin innostavaksi ja toivomuksia yhteistyön kehittämiseksi esitettiin puolin ja toisin.